

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
81 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2021

Наукове видання

Збірник тез доповідей 81 наукової конференції викладачів академії
27 – 30 квітня 2021 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 14 від 27-29.04.2021 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії: Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор
Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д.т.н., професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І., д.т.н., професор
Жигунов Д.О., д.т.н., доцент
Іоргачова К.Г., д.т.н., професор
Капрельянц Л.В., д.т.н., професор
Коваленко О.О., д.т.н., проф.
Косой Б.В., д.т.н., професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д.т.н., професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д.е.н., професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент
Станкевич Г.М., д.т.н., професор,
Савенко І.І., д.е.н., професор,
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,
Ткаченко О.Б., д.т.н., професор
Хобін В.А., д.т.н., професор,
Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор
Черно Н.К., д.т.н., професор

Товарному виробництву притаманні високий динамізм та пошуки нового, економічні стимули приходять на зміну позаекономічному примусу.

Але товарне виробництво веде до подальшого узагальнення економічного життя, виробництва та праці, посилюється взаємозалежність людей та господарських ланок. Цей механізм вже не може регулюватися тільки ринком, він потребує і суспільного регулювання. Товарне виробництво стверджується на базі крупного машинного виробництва, а воно вже потребує співузгодження, плановірності. Підрив товарного виробництва відбувається у таких формах: монополія, робота на замовлення, державне регулювання. Отже, відбувається перехід від товарної форми організації суспільного виробництва до нової форми.

Ринок, як і товарне виробництво, як і будь-яке утворення – система, яка розвивається. Вона зароджується, розвивається, розквітає, в'яне та щезає, тобто змінюється.

Зрозуміти сучасний стан товарного виробництва можливо лише проаналізувавши його попередній стан.

ТОВАРНЕ ВИРОБНИЦТВО ЯК ОСНОВА РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

**Неустроєв Ю.Г., канд. екон. наук, Павленко Г.М.
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

На зміну натуральному господарству прийшли товарне виробництво і заснована на ньому товарна форма господарювання. Проте тривалий час вони функціонували разом. Товарне виробництво — це такий тип організації економіки, при якому продукти праці виробляються для продажу на ринок. Товари виробляються з метою задоволення потреб споживачів і надходять до них через використання ринкових відносин. Звичайно, що при цьому господарюючий суб'єкт націлений на отримання вигоди. Така орієнтація виробництва зумовлює необхідність постійних економічних зв'язків між виробниками та споживачами, економічну взаємозалежність їх, яка розпочинається з придбання засобів і предметів праці і закінчується реалізацією продукції чи послуг. Загальною умовою виникнення, розвитку і функціонування товарного виробництва є суспільний поділ праці. На його основі виникають виробничі відносини між людьми у формі обміну продуктами праці.

Безпосередньою причиною виникнення товарного виробництва є економічна відособленість товаровиробників. Вона нероздільно пов'язана з розвитком приватної власності на засоби виробництва та економічною і юридичною свободою виробника.

Економічна відособленість товаровиробників – це таке становище, за якого вони самостійно вирішують питання господарської діяльності: що виробляти, якими засобами, які ресурси використовувати тощо. Вона передбачає самостійне розпорядження виробленою продукцією, володіння нею, її відчуження і використання відповідно до власних інтересів. Тому економічне відособлення невіддільне від власності на засоби виробництва і вироблювану продукцію.

Як конкретно-історичний тип організації суспільного виробництва, товарне господарство характеризується постійним рухом уперед. Товарне виробництво й обіг у своєму розвитку проходять дві стадії: нижчу – бартерне господарство, вищу – грошове господарство. В бартерному будь-який товар можна безпосередньо обміняти на будь-який інший без використання грошей. У грошовому існує особливий товар – гроші, який можна обміняти на будь-який інший товар, а останній – на гроші. В господарстві, заснованому на грошовому обміні, суспільні витрати нижчі, ніж там, де обмін здійснюється за допомогою бартеру.

Основні загальні ознаки товарного виробництва не залежать від специфіки економічної системи. До них належать: суспільний поділ праці; економічна відособленість виробників; еквівалентність відносин; ринковий зв'язок між виробниками і споживачами; визнання суспільного характеру праці через ринок; здійснення економічних процесів у

товарно-грошових формах шляхом купівлі-продажу; виробництво для обміну і в розрахунку на вигоду; конкуренція. Серед них також відкритість системи відносин, існування таких категорій, як товар, вартість, мінова вартість тощо, і законів товарного виробництва та обігу. Ці ознаки мають такий самий об'єктивний характер, як і товарне виробництво та обіг.

Специфіка товарного виробництва насамперед пов'язана з існуванням різних його типів. По-перше, товарне виробництво поділяється на просте і підприємницьке (тобто розвинуте, розширене). Просте товарне виробництво ґрунтується на особистій праці власників засобів виробництва і є вихідною формою товарного виробництва. Воно невелике за своїм обсягом, характеризується безпосереднім і добровільним поєднанням виробника з засобами виробництва, відсутністю купівлі-продажу робочої сили як товару. В товарній формі виступають лише речові фактори виробництва та готова продукція.

Просте й підприємницьке товарне виробництво має як спільні риси, так і суттєві відмінності. Спільним є те, що вони існують за умови панування приватної власності на засоби виробництва, ринкової форми зв'язку між виробниками і споживачами, конкуренції між товаровиробниками тощо. Відмінності полягають у тому, що при простому товарному виробництві виробник і власник засобів виробництва і продуктів праці — це одна особа, тоді як при підприємницькому виробництві виробник відокремлений від засобів виробництва і продуктів праці. В умовах простого товарного виробництва процес виробництва здійснюється на основі індивідуальної праці. Він спрямований на задоволення особистих потреб виробника та членів його сім'ї. Підприємницьке виробництво передбачає спільну працю найманих робітників заради прибутку власника господарства. Просте товарне виробництво засноване, як правило, на нескладній техніці, а підприємницьке — на великій машинній індустрії, автоматизованих системах. Сьогодні просте товарне виробництво є характерним для країн, що розвиваються. В розвинутих країнах воно має залишковий характер і виступає у вигляді дрібного товарного господарства ремісників, фермерів, роздрібних торговців та ін. Останнє набуває все більше підприємницької спрямованості як дрібний бізнес, породжений вже існуючою економічною системою.

Розрізняють ще два типи товарного виробництва: перший — із стабільною, другий — з безперервно оновлюваною номенклатурою товарів.

У товарному виробництві продукт праці виступає у формі товару. Товар — це продукт, виготовлений не для власного споживання, а для обміну на інший продукт через купівлю - продаж. Товару притаманні ті самі властивості, які має продукт. Продукт характеризується двома властивостями: здатністю задовольнити ту чи іншу потребу і втіленими в ньому затратами суспільної праці. Відповідно розрізняють натурально-речову і суспільну сторони продукту.

Специфіка товару як продукту праці надає особливостей його натурально -речовій та суспільній сторонам. Натурально-речову сторону продукту, його здатність задовольнити певну потребу людей називають споживною вартістю. Товар має не просто споживну вартість, а суспільну споживну вартість, тобто здатність задовольнити потреби не самого виробника, а інших людей, покупців. Однак і в натуральному господарстві частина продуктів праці мала суспільну споживчу вартість.

Друга властивість товару — втілення у ньому затрат суспільної праці, котра виступає як вартість. Властивість товару обмінюватися на інші товари називається міною вартістю. Товари обмінюються в певній пропорції, а це означає, що вони кількісно порівнюються. А кількісне порівняння передбачає наявність чогось однакового, рівного і сумірного.

Отже, товар виступає, з одного боку, як нерозривна єдність споживної вартості та вартості, тобто обидві властивості товару не можуть існувати одна без одної. Коли, наприклад, виробник затратив працю на виготовлення речі, яку не купують, яка не відповідає потребам жодного споживача і тому не має суспільної споживної вартості, то його праця не створює і вартості. У свою чергу споживна вартість товару не може існувати без вартості. Адже споживна вартість твору реалізується тільки після того, як в обміні проявилась його вартість у формі мінової вартості. Водночас споживна вартість і вартість взаємно

виключають одна одну. Певний товар не може використовуватись однією особою і як вартість, і як споживна вартість - один спосіб використання включає другий. Для виробника його товар не має споживної вартості, він для нього є лише засобом обміну на інший товар. Навпаки, в руках покупця товар використовується тільки як споживна (а не мінова) вартість. Отже, споживна вартість – єдність протилежностей.

Література

1. Білецька Л.В., Білецький О.В. Економічна теорія: Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка. // Навчальний посібник. – Київ: ЦНЛ, 2005. – 652 с.
2. Крупка М.І., Остоверх П.І., Основи економічної теорії. – Київ: Атіка, 2001. – 344 с.
3. Бобров В.Я. Основи ринкової економіки і підприємництва. // Підручник. – К.: Вища школа, 2003. – С. 89–117.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Работін Ю.А., к.е.н.

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Забезпечення економічної безпеки підприємства можливе лише за умови гармонізації інтересів із суб'єктами зовнішнього та внутрішнього середовищ, тому цей процес повинен носити безперервний організаційно оформлений характер. Для проведення інформаційно-аналітичної діяльності створюють підрозділ аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства. Основними нормативно правовими документами для забезпечення діяльності підрозділу аналітичного забезпечення економічної безпеки є: Конституція України; закони та постанови Верховної Ради України; укази Президента України; постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України; інші нормативно-правові документи, що стосуються сфери економічної безпеки.

Процеси глобалізації економічних відносин, нові форми підприємництва потребують динамічної інформаційної системи управління суб'єкта господарювання. Запровадження оновленого нормативного регулювання процесу бухгалтерського обліку як інструментарію інформаційно-аналітичного забезпечення фінансової складової системи економічної безпеки підприємства буде ефективно впливати на економічне зростання суб'єктів підприємництва і їх інвестиційну привабливість та перехід на більш високий цивілізаційний рівень розвитку економіки держави загалом [1].

Аналітичний підрозділ з питань економічної безпеки виконує наступні завдання: забезпечує підготовку документів, необхідних для прийняття управлінських рішень щодо діяльності підприємств в умовах реальних потенційних загроз і небезпек; розроблює проекти наказів, положень, інструкцій щодо організації діяльності аналітиків з питань економічної безпеки та інформаційно-аналітичного забезпечення функціонування системи економічної безпеки; визначає та оцінює стан і рівень економічної безпеки свого підприємства, партнерів і конкурентів; здійснює всі види інформаційного, аналітичного та обліково-аналітичного забезпечення функціонування системи економічної безпеки підприємства; розроблює аналітичні документи за якими здійснюється оцінка стану та надаються пропозиції щодо діяльності підприємства в умовах загроз, небезпек, рекомендації щодо їх зниження.

Аналітик з питань економічної безпеки повинен знати: функції, загальні принципи побудови та організації діяльності комплексної системи забезпечення економічної безпеки підприємства; методи проведення аналітичних досліджень; технології, форми та методи діагностування небезпек, загроз і ризиків, критерії їх оцінювання на підприємстві; механізми

ОЦІНКА ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ І ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ТА ОБЛІКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ	341
Маркова Т.Д., Пчелянська Г.Б.....	
ФІНАНСОВО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	
Ткачук Г.О.....	343
АУДИТОРСЬКЕ ПІДТВЕРДЖЕННЯ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА МСФЗ	
Ткачук Г.О., Дворнікова А.П.....	345
ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАКОНОДАВЧИХ АСПЕКТІВ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ В УКРАЇНІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
Ступницька Т.М., Баранюк Х.О.....	347
ОСНОВНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ	
Стасюкова К.В.....	349
СОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА	
Тарасова О.В.....	351

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»

ТРАНСФОРМАЦІЯ КАТЕГОРІЙ ТОВАРНОГО ВИРОБНИЦТВА	
Ткачук Т.І.....	354
ТОВАРНЕ ВИРОБНИЦТВО ЯК ОСНОВА РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ	
Неустров І.Ю., Павленко Г.М.....	356
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	
Работін Ю.А.....	358
ОСНОВНІ СКЛАДОВІ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВ	
Згадова Н.С.....	360

СЕКЦІЯ «СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ, ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ»

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	
Соловей А.О., Ботіка Т.С., Мамроцька О.А.....	362
КУЛЬТУРА ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЕМОКРАТИЧНОГО РОЗВИТКУ	
Соловей А.О., Кананихіна О.М., Ботіка Т.С., Мамроцька О.А.....	363
ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ ОДЕСЬКОЇ ГУБЕРНСЬКОЇ НАДЗВИЧАЙНОЇ КОМІСІЇ У 1921 РОЦІ	
Шишко О.Г.....	364
РОЛЬ ФІЛОСОФІЇ У РОЗВИТКУ СТИЛЯ НАУКОВОГО МИСЛЕННЯ	
Мамроцька О.А., Мельник Ю.М., Шевченко Г.А.....	366
ФАКТОРИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я МОЛОДІ	
Черкаський А.В.....	368
СОЦІАЛЬНА ДОВІРА ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ	
Черняк Г.А.....	369
ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ	
Орлова В.О.....	371
МОЖЛИВОСТІ ДОДАТКОВОГО ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НАУКОВЦЯ ЗАВДЯКИ WIPO PROOF	
Дружкова І.С.....	372
ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМИ ТАБАТА НА ЗАНЯТТЯХ ФІЗИЧНИМ ВИХОВАННЯМ ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ГРУП	
Халайджі С.В., Захлевська Т.В., Яготін Р.С.....	374
ОБГРУНТУВАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДИНАМІКИ АЕРОБНОЇ ВИТРИВАЛОСТІ СТУДЕНТОК 17-20 РОКІВ	
Струк Б.І., Сергєєва Т.П., Волкова Т.В.....	375
МОТИВАЦІЯ ДО РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ОНАХТ	
Гончарук В.В., Павлова Н.В.....	377
АНАЛІЗ РІВНЯ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТОК МОЛОДШИХ КУРСІВ ОНАХТ	
Лаговська Н.Г., Цапенко Л.М., Павлюк О.В.....	378
МОДЕРНІЗАЦІЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ АСКТП ПРОДУКТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ БУРЯКОЦУКРОВОГО ЗАВОДУ	
Скаковський Ю.М.....	380